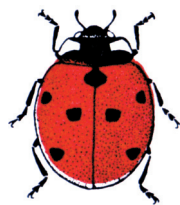

Insekt-Nytt

Medlemsblad for Norsk entomologisk forening

Årgang 11, nr. 3, 1986

Insekt-Nytt

Medlemsblad for Norsk entomologisk forening

Insekt-Nytt

Årgang 11, nr. 3, 1986

Redaksjonen

Preben Ottesen (red.)
Jan Henrik Simonsen
Erik Tunstad

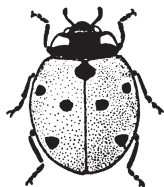
Redaksjonens adresse

Insekt-Nytt
Universitetet i Oslo
Biologisk institutt, Avd. for Zoologi
Postboks 1050 Blindern
0316 Oslo 3
Tlf.: (02) 45 45 40
Postgiro nr. 5 91 60 77

Sats: Tegn & Typer A/S
Lay-out, paste-up: Redaksjonen
Trykk: Naturtrykk, Natur og Ungdom

Insekt-Nytt utkommer med 4 nr. i året.

ISSN 0800-1804

Forsiden:

Svalestjerten *Papilio machaon* (Lep. Papilionidae) er ettertraktet handelsvare og omsettes fra 10-50 kr. pr. stk. Den er nå fredet i England.

(Foto: Lars Ove Hansen).

Insekt-Nytt presenterer populærvitenskaplige oversikts- eller temaartikler om insekters (inkl. edderkoppdyr og andre land-leddyr) økologi, systematikk, fysiologi, atferd, dyrgeografi etc., likeledes artslister fra ulike områder eller habitater, ekskursjonsrapporter, naturvern-, nytte- og skadedyrstoff, bibliografier, biografier, historikk, «anekdoter», innsamlings- og prepareringsteknikk, utstyrstips, bokanmeldelser m.m. Vi trykker også alle typer stoff som er relatert til Norsk entomologisk forening og dets lokalavdelinger: årsrapporter, regnskap, møte- og ekskursjonsrapporter, debattstoff etc. Opprop og kontaktannonser trykkes gratis for foreningens medlemmer. Språket er norsk (el. svensk, dansk).

Insekt-Nytt vil prøve å finne sin nisje der vi ikke overlapper med NEFs fagtidsskrift *Fauna norv. Ser. B*. Originale vitenskaplige undersøkelser, nye arter for ulike faunaregioner eller Norge etc. går fortsatt til fagtidsskriftet. Derimot er vi meget interesserte i artikler som omhandler «interessante og sjeldne funn», notater om arters habitatvalg og levevis etc., selv om det nødvendigvis ikke er «nytt».

Annonsepriser: 1/3 side: kr. 300,-, 1/2 side: kr. 400,-, 1/1 side: kr. 650,-. Ved bestilling av annonser i minst fire numre etter hverandre kan vi tilby 25% reduksjon i prisen.

Abonnement: Medlemmer av Norsk entomologisk forening får **Insekt-Nytt** (og *Fauna norv. Ser. B*) gratis tilsendt. Medlemskontingenten er for tiden kr. 90 pr. år. Henvendelse om medlemskap i NEF sendes sekretæren: Trond Hofsvang, postboks 70, 1432 Ås-NLH. **Separat** abonnement på **Insekt-Nytt** koster kr. 50 pr. år, og betales over **Insekt-Nytts postgiro 5 91 60 77**.

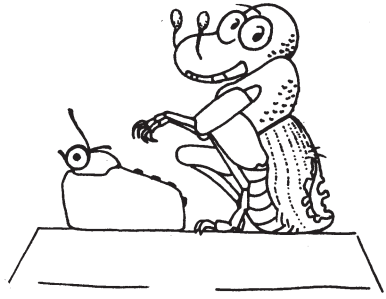
Tidsfrister for innlevering av stoff: nr. 1: 1/2, nr. 2: 1/5, nr. 3: 1/8, nr. 4: 1/11.

Redaksjonelt

Etter forrige gangs temanummer, «Entomologi i Norge 1986», er vi igjen tilbake med en regulær utgave av Insekt-Nytt. Som vanlig er bladet noe forsinket i forhold til den ideelle utgivelsesplan, men vi trøster oss med at et sent Insekt-Nytt er bedre enn intet nytt!

Siden siste regulære nummer (1-86) har det skjedd en gledelig strukturendring av redaksjonens arbeide — riktignok ikke synlig i bladet, men desto mer synlig hvis man stikker hodet inn i redaksjonens lokaler. «Papirene flyter» var vårt budskap gjennom to nummere der vi søkte etter arkivskap. Etter andre forsøk fikk vi fast fisk! Redaksjonen vil her ved rette en hjertelig takk til Eivind Østbye som alldeles gratis tryllet fram et arkivskap med 4 skuffer. Det er allerede blitt en uunnværlig del av vårt arbeide!

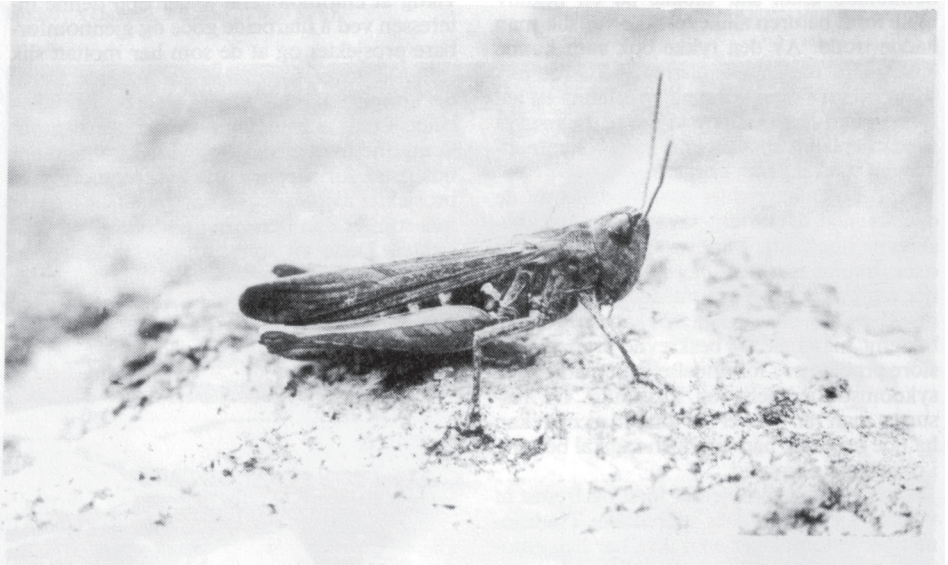
En spesiell takk rettes til Tore R. Nielsen som har sendt oss en praktfull bunke svart-hvitt fotos. Noen av dem er å finne i herværende nummer, og flere vil glede NEF's medlemmer i tiden framover. Måtte andre følge

Tores eksempel!

Det finnes bare en egentlig hovedartikkel i bladet denne gangen, men desto mer «småplukk». Dette er ikke uttrykk for noen bevisst politikk fra redaksjonens side, og vi håper inderlig at de større artiklene fortsatt vil se dagens lys i Insekt-Nytts spalter. Men vi håper «småplukket» dog faller i smak og ønsker våre lesere en hyggelig stund denne sene høstkvelden hvor de fleste insektene har krabbet ned under mulden i påvente av lysere tider.

God «innesesong»!

Vinteren står for døra, og markgresshoppene på bildet har for lengst sluttet å gnisse sine velkjente toner. Med unntak av våre tre torngresshopperarter, dør alle

gresshoppene når vinteren setter inn. Bare eggene holder ut i jorda der venter de på varmere dager. (Foto: Tore R. Nielsen).

Entomologien som utfordring

Uten insektene stopper naturen! Denne påstanden kan kanskje virke som en spissformulert overdrivelse. Og det er den da kanskje også, da naturen nok vil gå sin gang nesten uansett hva som måtte skje. Men naturen ville nok tatt seg helt annerledes ut uten insektenes medvirkning. Insektene har en så sentral rolle i naturens samspill at forvaltningen av naturen for en stor del bør dreie seg om forvaltning av insektene.

Hovedproblemet med naturforvaltning er vår mangelfulle innsikt i naturen. Vi opplever til stadighet at velmente og omhyggelig gjennomtenkte tiltak slår tilbake på en negativ måte fordi naturen allikevel ikke var slik man hadde trodd. Av den tykke bok som kunne kalles «Naturens maskinlære» er kun de første få sidene skrevet. Biologien er ennå en lite forutsigbar vitenskap, og vi må regne med at fundamentale mekanismer og sammenhenger ennå ikke er kjent.

Vår uvitenhet gjelder også flertallet av de eksisterende dyrearter. Anslagene over ubeskrevne insektarter varierer fra 1 til 30 millioner, hvorav det store flertall selvsagt befinner seg i tropene. Vår uvitenhet om tropiske insektarter og den manglende kapasitet til å få bestemt materiale av beskrevne arter skaper store problemer i forbindelse med plantevern, sykdomsbekjempelse og forskning. De ressurser man råer over er for små til at man kan ha noe realistisk håp om noen radikal bedring i overskuelig framtid.

I vårt land er problemet først og fremst at vi ikke kjenner artenes utbredelse. Tradisjonelt har entomologer som ikke har hatt entomologi som sitt yrke gjort en betydelig innsats både når det gjelder nybeskrivelser og arbeid med arters utbredelse. Slik vil det nok

fortsatt måtte være.

Det er viktig at våre medlemmer er klar over denne situasjonen. Privatentomologi er ikke bare en fin hobby, men også en vitenskapelig virksomhet som på sikt kan få stor betydning for praktisk naturforvaltning. Privatsamlerne vil fortsatt utgjøre et viktig supplement til yrkesentomologene ved universiteter og høyskoler.

Vi ser i disse dager en gledelig oppprioritering av entomologien fra offisielt miljøvernhold. Dette gjelder ikke minst med hensyn på tildeling av økonomiske midler. Det er nå viktig at entomologene følger opp denne interessen ved å utarbeide gode og gjennomførbare prosjekter og at de som har mottatt slik støtte kvitterer for tilliten ved å sørge for at det kommer noe skriftlig ut av arbeidet. Bearbeidelsen av entomologisk materiale tar imidlertid ofte mye arbeid, og vi må vurdere om tidsfrister for rapportering av entomologiske prosjekter av den grunn bør gjøres lengre enn hva som er vanlig innen andre typer av prosjekter. Dette vil styret arbeide med i tiden som kommer.

Karl Erik Zachariassen

Insekter som handelsvare

Lars Ove Hansen

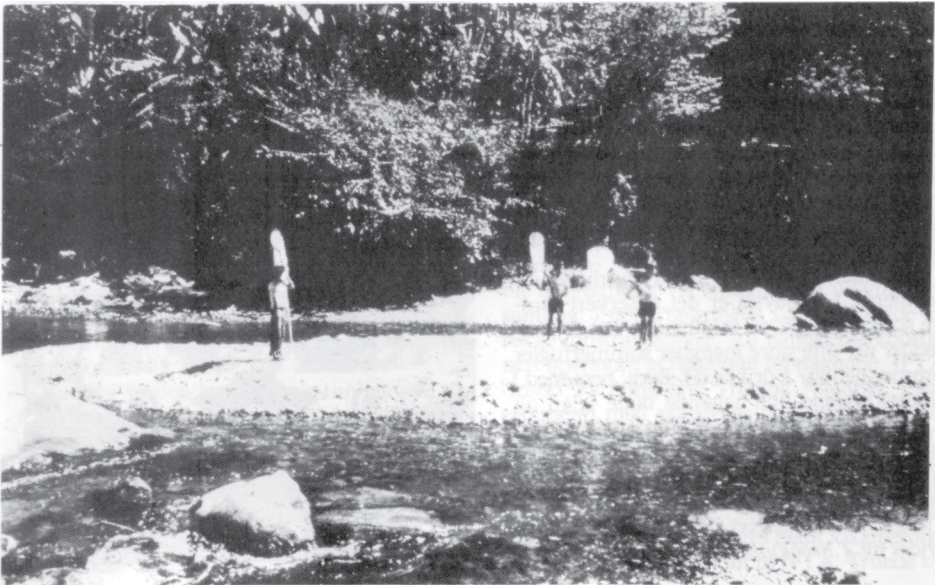
Noen stor handelsvare har insekter ennå ikke blitt her i Norge, men vi bør regne med at dette kan bli populært innen kort tid. Biller og sommerfugler er de mest populære gruppene som omsettes. Bare sommerfuglomsetningen i verden idag løper seg til flere hundre millioner kroner årlig. Selvfølgelig leveres ikke alt dette til private samlere, en stor del ender opp i museer, zoologiske hager og ikke minst som suvenirer, smykker og veggpryd.

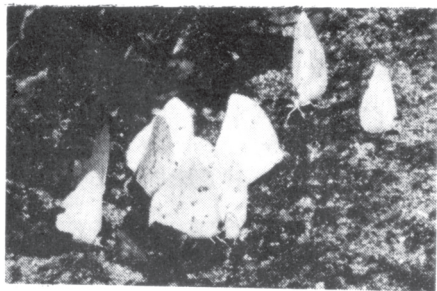
Big business

Insekter er altså blitt «big business» i verden

idag. Importørene er stort sett USA, Japan og Vest-Europa mens eksportørene er forskjellige land i den tredje verden. Det bør nevnes at det foregår en utstrakt innsamling av insekter for salg i de nevnte importlandene også. Vanligvis eksporteres artene i store enheter til lav pris. Fra forhandlere på Taiwan eller Malaysia kan prisen for de billigste sva-lestjertene gå ned i 10-20 øre ved kjøp av større kvantum. Fuglevingen *Trogonopteria brookiana* (Lep. Papilionidae) kan komme ned i en stykkpris tilsvarende 70-80 øre ved kjøp av 1000 eller flere. Hos forhandlere i

Unge meksikanere samler for en oppkjøper som kommer en gang i måneden. Bildet er tatt i en jungelandsby i Oaxaca, Mexico. (Foto: forf.)

Pieridae sommerfugler som samler seg i mengder på elvebanker. I Malaysia avliver utspekulerte innsamlere disse ved å strø ut gift. Bildet er fra Oaxaca, Mexico. (Foto: forf.)

Vest-Europa og USA 10 til 1000 dobles prisen og dyrene tilbys i kataloger. Artene er da klassifiserte og gitt fulle data, ofteste helt gale. Distribusjonsnettet er ofte så innviklet at siste ledd ikke aner hvor dyrene er samlet. Da gis de bare en tilfeldig dato og lokalitet. Dette er vanlig med dyr fra Taiwan, Malaysia og Filippinene.

Taiwan og Malaysia

Taiwan kan nevnes som en av storeksportørene med en årlig eksport estimert til nærmere 500 millioner sommerfugler. Dette syssetsetter vel 20 000 der vel halvparten er innsamlere. Videre distribusjon går via 30 forhandlere og deretter til eksport eller til eget marked. Dyr til innenlandsmarkedet ender opp som veggpyrd, suvenirer, smykker, bokmerker — ja til og med toalettseter. Til dette brukes forskjellige teknikker til å støpe dyrene inn i plast eller de limes opp på kontaktpapir.

Innsamlernes metoder kan være meget utspekulerte. I Malaysia er det observert samlere som strør gift på sandbanker langs elvebredder der ofte store mengder sommerfugler kommer ned for å drikke (Ø. Berg, pers.med.) Sommerfuglene blir liggende døde igjen og an plukkes. Fertile hunner som er iferd med eggleggingen kan ligge igjen etter samlerene fordi de ikke er «perfekte nok» til å selges videre.

Malaysia eksporterer mer enn 125 000 individer av *T.brookiana* til tross for at den går

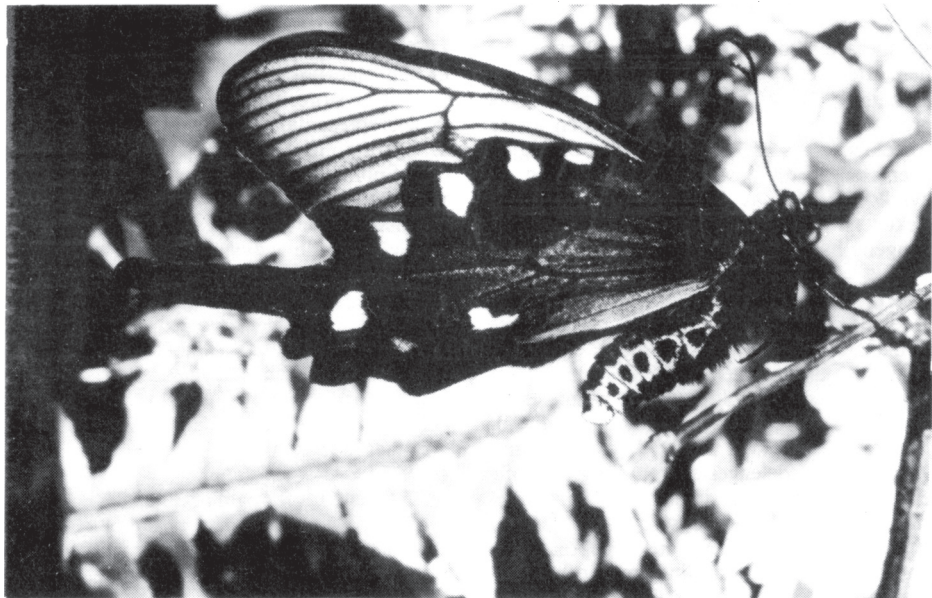
inn i visse vernebestemmelser. Fordi den ikke er totalfredet er det lett for samlere å skaffe seg innsamlingslisens fra myndighetene. Mange samler uten lisens også. *T.brookiana* er oppført i ei liste sammen med fuglevingslektene *Troides* og *Ornithoptera* og *Parnassius apollo* (alle Lep. Papilionidae), denne er utarbeidet av «CITES» (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) og er undertegnet av 87 land, deriblant Malaysia. Landene forplikter at de nevnte arter ikke forhandles uten tillatelse fra landets myndigheter. Det kan derfor se ut til at en stor del av fuglevingehandelen fra Malaysia er ulovlig. Konvensjonen ble underskrevet i 1973 og det har forekommet at noen av de nevnte artene er innsamlet etter 1973, men dateres før 1973.

45 000 kr. for en sommerfugl!

Fulgevingsommerfuglene, dvs. slektene *Ornithoptera*, *Troides* og *Trogonoptera*, er utvilsomt de mest ettertraktete samleobjektene. De finnes vesentlig på øyer i sørøst Asia og har spaltet seg i mange endemiske arter og underarter med ofte meget begrenset utbredelse. I 1960 ble et eksemplar av *O.allotei* fra Bougainville solgt for over 8000 kr. på en Parisauksjon. Men andre *Ornithoptera* spp. har blitt tilbudt for nærmere 45 000 kr. pr. stk. Svaletstjertene (Lep. Papilionidae) med sine nærmere 600 arter er nok den mest beskattede av alle insektfamilier. Populær er også de vakre blå *Morpho* spp. (Lep. Morphidae) fra Latin-Amerika. Mange Nymphalidae-arter

Caligula boisduvali (Lep.Saturniidae) fra Japan. Importert til Norge som egg og avlet av forfatteren i mange år. Reproduserer forholdsvis lett i fangenskap. (Foto: forf.)

Papilio alcinous (Lep. Papilionidae) fra Taiwan. Importert som puppe. (Foto: forf.)

kan også nå høye priser. Hos biller er familiene praktbiller (Buprestidae), trebukker (Cerambycidae), hjortebiller (Lucanidae) og kanskje mest skarabidene (Scarabaeidae) de mest ettertraktede. De afrikanske goliatbillene kan ofte omsettes til flere tusen kroner pr. stk.

Hensynsløse oppkjøpere

Under en reise i Mexico i 1984 møtte jeg flere lokale samlere i en liten jungellandsby i delstaten Oaxaca. En gang i måneden kom oppkjøperen, og prisene han betalte kunne være fra 1 øre for de vanligste artene og opp til 30-35 øre for *Morpho* spp. De samme *Morpho* spp. (*M. peleides* og *M. polyphemus*) tilbys for 20-30 kr. pr. stk. i utlandet.

Rundt i verden hyres lokale innbyggere til å samle insekter for dårlig betaling. Ofte viser oppkjøperenes hensynsløshet ingen grenser. For endel år tilbake hyret oppkjøpere lokale folk på øya Nimoa, Papua New Guinea til å samle inn store mengder *Ornithoptera priamus caelestes*, en endemisk underart for området. Ikke bare ble lokalbefolkningen lurt,

men arten forsvant fra området også. Den er nå blitt gjeninnført fra nabooya.

Papua New Guinea

Men må vi heve pekefingeren til all form for salg av insekter? PNG bør nevnes som unn-taket i denne sammenheng og bør være et eksempel til etterfølgelse for andre land. Tidligere foregikk all innsamling på PNG via private som ofte gjorde store penger. I 1968 ble 7 av de mest sjeldne og allerede da truede *Ornithoptera* spp. totalfredet. Men eksporten ble opprettholdt via smugling og ulovlig innsamling. Etter frigjøringen i 1975 skjedde en rekke innstramminger. All handel ble koordinert igjennom et nasjonalt foretagende, IFTA (Insect Farming and Trading Agency). Engelskmenn med ekspertise og kunnskaper ble ansatt. Private samlere som ble tatt i ulovlig innsamling ble kort og godt landsforvist og erklært uønsket, disse var jo selvfølgelig alltid utlendinger. All innsamling gjøres nå av trenede innsamlere som hyres blant lokalbefolkningen og som leverer alt til IFTA. Truede og

sjeldne arter voktes nøye. Kontrollert avl av flere arter har ført til at prisen på mange overbeskattede har falt betraktelig. Nå planlegges prosjekter for kontrollert avl av noen av de fredete artene som har tatt seg best opp igjen etter fredningen. Foruten at innsamling og avl kontrolleres av kyndige, gir dette prosjektet en god slant i statskassa istedenfor at pengene havner hos private.

Overbeskatning

Noen få undersøkelser er gjort for å belyse hvilke effekter overdreven innsamling kan ha på insektpopulasjoner. Mange steder klarer populasjonene å holde seg konstante tross sterk beskatning. Andre steder kan populasjoner utryddes på kort tid ved Nimoa-eksemplet ovenfor. Ødeleggelse av habitater er ofte en større trussel enn innsamling. Urbanisering, jordbruk, skogshogst og forurensning ødelegger mange flere insektpopulasjoner enn overdreven innsamling, men ofte kommer innsamlingen i tillegg til de nevnte faktorer og kan da være den avgjørende faktoren som fører til populasjonens undergang.

En fornuftig forvaltning av et område vil ofte kunne tillate at det tas ut en viss mengde insekter. Men endel arter, særlig av familien Papilionidae, er truet og må ikke innsamles eller forhandles. Det er nå utarbeidet en ny liste over truede arter innen familien Papilionidae (Collins and Morris 1985). 61 spp. er satt opp som truede, herav 26 *Papilio* spp., 7 *Ornithoptera* spp., 3 *Troides* spp., 2 *Parnassius* spp. og 23 andre. Det må betegnes som direkte uansvarlig å handle med disse artene. Av spesielt truede arter kan nevnes fire *Papilio* spp.: *P. chikae*, *P. hospiton*, *P. morondavania* og *P. homerus*. Den fullstendige listen over disse artene finnes i: Collins and Morris: *Threatened Swallowtail Butterflies of the world — The IUCN Red Data Book*. Cambridge 1985. Boken kan bestilles fra E.W. Classey. P.O.Box 93, Faringdon, Oxon SN7 7DR, England.

Salg av levende insekter

Omsetning av levende insekter har de siste 10-15 årene blitt meget populært. I England og USA omsettes egg, larver og pupper for store summer. Avl for salg foregår ofte i såkalte «sommerfulgarmer» i England og

USA. Silkespinnerfamilien (*Lep.Saturniidae*) er den mest populære gruppen da mange arter her er store, vakre og meget lette å avle. Noen representanter innen familien har tusen år gamle tradisjoner. Tussmørksvermere (*Lep.Sphingidae*), dagsommerfugler, knelere, vandrende pinner og mye annet tilbys også fra disse farmene. Da mesteparten av det materialet som tilbys avles, kan man si at denne type salg ikke er noen trussel mot de ville populasjonene, noe den direkte fangsten kan være. Et annet problem er at entomologer kan innføre skadelige arter til nye områder. I 1979 tilbød faktisk en uvitende samler egg av løvskognonnen *Lymantria dispar* (*Lep.Lymantriidae*) til salg via Insekt-Nytt. Arten er et fryktet skadedyr i Mellom-Europa og USA.

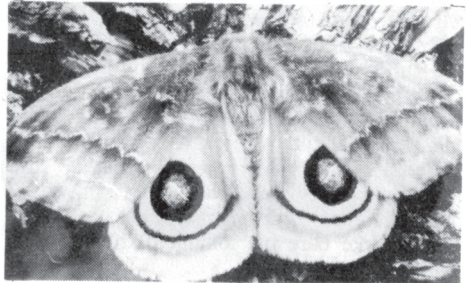
Tidligere innførte mange samlere arter til Norge via postordre og avlet disse. Mange tropiske arter reproduserer lett i fangenskap og kan holdes i mange generasjoner.

Lover og regler i Norge

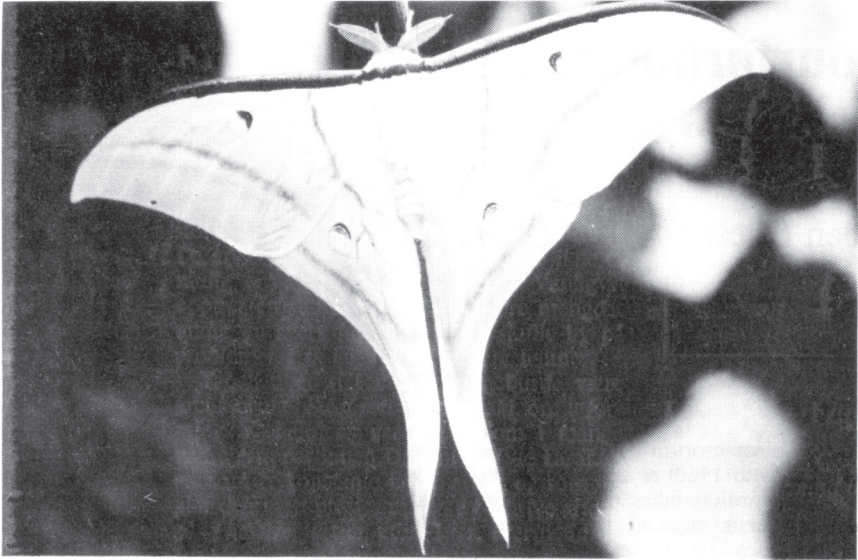
Tidligere hadde Norge ikke noen klar lov for import av levende insekter. I 1983 kom en ny lov som forbød all import av levende insekter. Unntak kan gjøres til vitenskapelige formål, men det må alltid søkes om tillatelse fra Statens Plantevern på Ås.

For døde insekter er det foreløpig ingen restriksjoner, og de kan faktisk importeres tollfritt, selv om 20 % moms må betales. Mange som importerer slike insekter glemmer imidlertid å putte dem i fryseboksen noen dager for å drepe dyr som kan ha fulgt dem under

Automeris io (*Lep. Saturniidae*) fra U.S.A. Fryktet skadedyr som lett lar seg avle i fangenskap. Importert som egg. (Foto: forf.)

Actias selene (Lep. Saturniidae) fra India. Importert som egg og er meget lett å avle på selje. Reproducerer

transport, og på den måten kan nye og skadelige klannere eller støvlus bli innført til Norge.

Videre undersøkelser

Handel med insekter er som en skjønner meget omfattende, og denne artikkelen har bare kunnet gi noen få eksempler. De som vil gå gesjeften nærmere i sømmene kan f.eks. melde seg inn i: The Lepidopterists Society, Julian P. Donahue, Nat. Hist. Museum of Los Angeles County, 900 Exposition Blvd., Los Angeles, CA 90007, USA. I medlemsbladet kommer firmaer fra hele verden med tilbud under spalten «Commercial Notices». I England er det særlig to firmaer som driver storhandel med både levende og døde insekter: Worldwide Butterflies Ltd. Compton House, Sherborne, Dorset DT9 4QN, England. — R.N. Baxter, 45 Chudleigh Crescent, Ilford, Essex IG3 9AT, England.

Som nevnt tidligere i artikkelen har Papua New Guinea lyktes i å knekke piratsamlingsmarkedet ved å drive oppdrett av de sjeldne artene for salg. Dette interessante prosjektet kan en få vite mer om ved å henvende seg til: Division of Wildlife, Insect Farming and Tra-

meget lett i fangenskap. Vingspenn 12-16 cm. (Foto: Devegg Ruud).

ding Agency, P.O. Box 129 Bulolo M.P., Papua New Guinea.

Men hvis samlere tenker på å bygge opp en samling basert på kjøpte dyr, vil jeg heller anbefale vedkommende å samle frimerker isteden.

Kilder

- Collins, M. 1985. International trade in swallowtail butterflies. *The bulletin of the Amateur Entomologists Society* 44 (347), 64-76.
- Collins, N.M. and Morris, M.G. 1985. *Threatened Swallowtail Butterflies of the world — The IUNC Red Data Book*. IUCN, Cambridge.
- Fjelddalen, J. 1983. Internasjonalt samarbeide for å hindre spredning av farlige skadegjørere på planter. *Insekt-Nytt* 8 (4), 27-32.
- Gardiner, B. 1982. *A Silkmoth Reeler's Handbook. The Amateur Entomologist Vol. 12*.
- Haugum, J. and Low, A.M. 1978-86. *A Monograph of the Birdwing Butterflies*. Vol. 1 + Vol. 2.
- Parson, M.J. 1983. The insect and trading agency in Papua New Guinea. *The bulletin of the Amateur Entomologists Society* 42 (339), 52-53.

Forfatterens adresse:

Lars Ove Hansen, Sparavollen 23, 3000 Drammen.

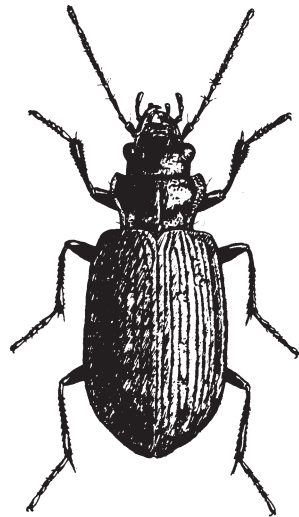
Ajourføring av «Catalogus Coleopterorum...»

Preben Ottesen

«Catalogus Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae» (Lindroth 1960) er en meget populær bok blant nordiske billesamlere. Her finner man en oversikt over alle artene som er funnet i regionen, og en detaljert oversikt over deres utbredelse i 101 delregioner (37 i Norge). I løpet av de 27 årene som er gått siden utgivelsen har naturlig nok mange nye funn blitt gjort, og mange arter har skiftet navn. Tillegg og rettelser til den norske delen er publisert av Strand (1970, 1977). Etter Strands bortgang har ingen i Norge hatt ansvaret for å samle nyfunn og publisere dem i en samlet oversikt. Det burde nå være tid for å utgi en «Third series» av tillegg og rettelser. Etterhvert har det nemlig kommet 34 publikasjoner som omhandler nyutbredelse og nyfunn biller i Norge, og inngenting tyder på at det er slutt med dette. Minst 10 arter nye for Norge er i øyeblikket ikke publisert, og det samme gjelder hundrevis av nye landskapsfunn. Likeledes er billenes navn gjennomgripende revidert av Silfverberg (1979). Følgene er at den nordiske billekatalogen fra 1960 nå er ganske «lappete». Svenskene har nylig utgitt en ny katalog for sitt land — noe som blir omtalt nærmere i neste nr. av *Insekt-Nytt*. Kanskje det ville være en idé å gjøre det samme for norske forhold? Dette ville være en flott og samlende oppgave for alle oss billesamlere og en god anledning til å få det puff som trenges for å få ut alle upubliserte landskaps- og nyfunndata. Hva med å få noe slikt ut før 1990? Er det noen som er beredt til å påta seg oppgaven som koordinator/redaktør? (Torstein! Kom hjem!) Uansett,

som en førstehjelp følger en kronologisk liste over de nåværende publikasjoner som må konsulteres for å bringe den norske delen av «Catalogus...» ajour m.h.p. landskapsfunn.

I tillegg til listen kommer enkelte hovedfagsoppgaver og rapporter der det inngår nye funn, uten at dette espisitt nevnes. Deler av dette vil imidlertid trolig publiseres i *Fauna norv.* i fremtiden.

Løpebilla, Pelophila borealis

i = introduced / eingeführt	Norvegia																			
	Ø+AK	HE (s+n)	O (s+n)	B (ø+v)	VE	TE (y+i)	AA (y+i)	VA (y+i)	R (y+i)	HO (y+i)	SF (y+i)	MR (y+i)	ST (y+i)	NT (y+i)	Ns (y+i)	Nu (ø+v)	TR (y+i)	F (y+i)	F (n+ø)	
Carabidae																				
Cicindela campestris L.	1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. hybrida L.	2																			
C. maritima Dej.	3	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. silvatica L.	4	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Cychnus caraboides L.	5	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Carabus arvensis Hbst. (arvensis Payk.)	6	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. auratus L.	7	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. cancellatus Ill.	8	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. clathratus L.	9	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. convexus F.	10	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. coriaceus L.	11	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. glabratus Payk.	12	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. granulatus L.	13	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. hortensis L.	14	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. intricatus L.	15	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. menetriesi Humm.	16	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. monilis F.	17	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. nemoralis Müll.	18	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. nitens L.	19	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. problematicus Hbst.	20	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
C. violaceus L.	21	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Calosoma auropunctatum Hbst.	22	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

En velkjent side fra "Catalogus Coleopterorum ...".

- Lindroth, C.H. (ed.) 1960. *Catalogus Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae*. Entomologiska Sällskapet, Lund. 478 pp.
- Strand, A. 1970. Additions and corrections to the Norwegian part of Catalogus Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae. *Norsk ent. Tidsskr.* 17, 125-145.
- Strand, A. 1977. Additions and corrections to the Norwegian part of Catalogus Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae. Second series. *Norw. J. Ent.* 24, 159-165.
- Zachariassen K.E. 1977. Nye funn av Coleoptera i Norge. *Norw. J. Ent.* 24, 147-148.
- Bakke, A. & Kvamme, T. 1977. *Pityophthorus traegardii* Spessivtseff, a new bark beetle to the fauna of Norway. *Norw. J. Ent.* 24, 178. (Inkl. 5 barkbiller nye for HEN).
- Kvamme, T. 1978. *Stenolophus mixtus* Hbst., and expanding Carabid beetle new to Norway. *Norw. J. Ent.* 25, 227-228.
- Engdal, J. and Zachariassen, K.E. 1979. New records of Coleoptera in Norway. *Fauna norv. Ser. B* 26, 5-7.
- Refseth, D. 1979. Noen funn av Coleoptera fra Trøndelag og Møre. *Fauna norv. Ser. B* 26 8-9.
- Zachariassen, K.E. 1979. *Masoreus wetherhalli* Gyllenhal (Col., Carabidae) ny art i Norge. *Fauna norv. Ser. B* 26, 46.
- Andersen, J. & Zachariassen, K.E. 1979. *Bembidion nigricorne* Gyllenhal (Col., Carabidae) ny for Norge. *Fauna norv. Ser. B* 26, 47.
- Zachariassen, K.E. 1980. *Phryganophilus ruficollis* Fabricius (Col., Melandryidae) ny art for Norge. *Fauna norv. Ser. B* 27, 76.
- Kvamme, T. 1981. The red *Apion* species in Norway (Col., Apionidae). *Fauna norv. Ser. B* 28, 35-38.
- Kvamme, T. 1981. Five species new to Norway (Col., Atelabidae and Curculionidae). *Fauna norv. Ser. B* 28, 39-40.
- Ottesen, P. 1981. *Rhizophagus perforatus* Erichson (Col., Rhizophagidae) new to Norway. *Fauna norv. Ser. B* 28, 116-117.
- Hesjedal, K. 1981. Arcord of *Xyleborus dispar*. F. (Col., Scolytidae) in western Norway. *Fauna norv. Ser. B* 28, 116-117.
- Dragseth, A.H. & Hanssen, O. 1981. Billen *Oedemera femorata* Scopoli funnet i Sunndalen på Nordmøre. *Fauna norv. Ser. B* 28, 117-118.
- Key, S.R. 1982. Cluster analysis of dung inhabiting beetle communities from different altitudes in Jostedal, South-West Norway. *Fauna norv. Ser. B* 29, 24-33. (inneholder 9 arter nye for SFi, hvorav én ny for Norge - bør sjekkes).
- Kvamme, T. 1982. New records of Norwegian Coleoptera I: Species new to the fauna. *Fauna norv. Ser. B* 29, 34-35.

- Dolmen, D. & Hanssen, O. 1982. *Rantus notaticollis* Aubé (Col., Dytiscidae) a species new to Norway. *Fauna norv. Ser. B 29*, 45.
- Ottesen, P. 1982. *Lathrobium pallidum* Nordmann (Col., Staphylinidae) new to Norway. *Fauna norv. Ser. B 29*, 46.
- Andersen, J. 1982. Contribution to the knowledge of the distribution, habitat selection and life-history of the riparian beetles in Norway. *Fauna norv. Ser. B 29*, 62-68.
- Hanssen, O. & Olsvik, H. 1982. Nye funn av Coleoptera fra Møre og Romsdal. *Fauna norv. Ser. B 31*, 74-77.
- Andersen, J., Nielsen, T.R. & Zachariassen, K.E. 1984. Nye funn av biller i Norge. *Fauna norv. Ser. B 31*, 59-60.
- Ligaard, S. 1984. Løpebillefunn fra forskjellige deler av Norge. De fleste fra Indre Telemark (TEi) (Coleoptera). *Fauna norv. Ser. B 31*, 61-62.
- Ligaard, S. 1984. *Bembidion varium* (Olivier, 1759), (Col., Carabidae) ny for Norge. *Fauna norv. Ser. B 31*, 62.
- Ligaard, S. 1984. *Oplocephala haemorrhoidalis* (Fabricius, 1987) (Col., Tenebrionidae) ny for Norge. *Fauna norv. Ser. B 31*, 63.
- Hagenlund, G. 1984. *Bidessus grossepunctatus* Vorbringer (Col., Dytiscidae) new to Norway. *Fauna norv. Ser. B 31*, 103-104.
- Hagenlund, G. 1984. Nye funn av akvatiske Coleoptera i Sør-Norge. *Fauna norv. Ser. B 31*, 104-105.
- Ottesen, P. & Hansen, L.O. 1985. *Uoloma culinaria* (L.) (Col., Tenebrionidae) new to Norway. *Fauna norv. Ser. B 31*, 106-107.
- Andersen, A. 1985. Carabidae and Staphylinidae (Col.) in swede and carrot fields in northern and south-western Norway. *Fauna norv. Ser. B 32*, 12-27. (se s. 19 avsn. 2).
- Borgersen, B., Halvorsen, D.E. & Stenløkk, J.A. 1985. Nye funn av biller i Vestfold, Norge. *Fauna norv. Ser. B 32*, 40-41.
- Kvamme, T. 1985. New records of Norwegian Coleoptera II: Species new to the fauna and notes on some little known species. *Fauna norv. Ser. B 32*, 49-51.
- Andersen, A. 1985. *Agonum dorsale* (Pontoppidan) Col., Carabidae, an expanding species in Norway. *Fauna norv. Ser. B 32*, 52-57.
- Ottesen, P. & Kvamme, T. 1985. The geographical range extension of *Heterhelus scutellaris* (Coleoptera, Nitidulidae) and its host plant *Sambucus racemosa* (L.) (Caprifoliaceae) in Scandinavia. *Fauna norv. Ser. B 32*, 83-88.
- Ottesen, P. 1985. *Attagenus smirnovi* Zhantiev (Col., Dermestidae) new to Norway — a coming insect pest? *Fauna norv. Ser. B 32*, 108-109.
- Zachariassen, K.E. 1986. *Saperda similis* Laicharting (Col., Cerambycidae) ny art for Norge. *Fauna norv. Ser. B 33*, 54.
- Stenløkk, J.A. 1986. *Mesosa nebulosa* — en ny Cerambycidae (Col.) for Norge? *Fauna norv. Ser. B 33*, 54.

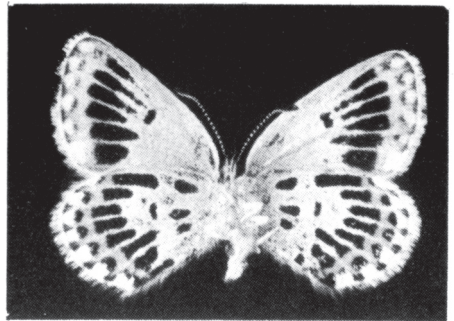
Forfatterens adresse:

Preben Ottesen, Universitetet i Oslo, Biol. inst.,
Avd. for Zoologi, Postboks 1050, Blindern,
0316 Oslo 3.

Plebejus idas L. ab. *juncta* Tutt

Arten på bildet har på både for- og bakvingenes undersider submedian- og subterminalpletter sammensmeltet, og bakvingens 4 basalpletter er strekformet forlenget mot vingerothen. Abersasjonen med sammensmeltete submedian- og subterminalpletter kalles av Tutt *ab. juncta*, og av Courvoisier *ab. radiata*. Eksemplaret befinner seg i Det kongelige norske Videnskabers Selskabs samling i Trondheim.

C.F. Lühr, 2680 Vågåmo

Plebejus idas L. ab. fanget ved Tessevatn i Lom herred, On., 12. juli 1959. (Foto: N. Knaben, ca. 2X forst.)

NEF INFORMASJON!

XX. Nordiske Entomologmøte i København 3.-6. aug. 1986

Møtets hovedtema var:

Biotopendringer i Norden siden 1950 og disses innflytelse på insektene. Naturforvaltning til bevaring av et rikt insektliv.

Under møtet (5. aug.) ble det arrangert en kveldsekskursjon til Vest-Amager i København, et neddemmet område som har fått sta-

tus som naturpark. Etter møtet ble det arrangert ekskursjon til Lolland, Falster og Møn, 7.-10. august. Av de ca. 90 deltakerne på møtet var 9 fra Norge.

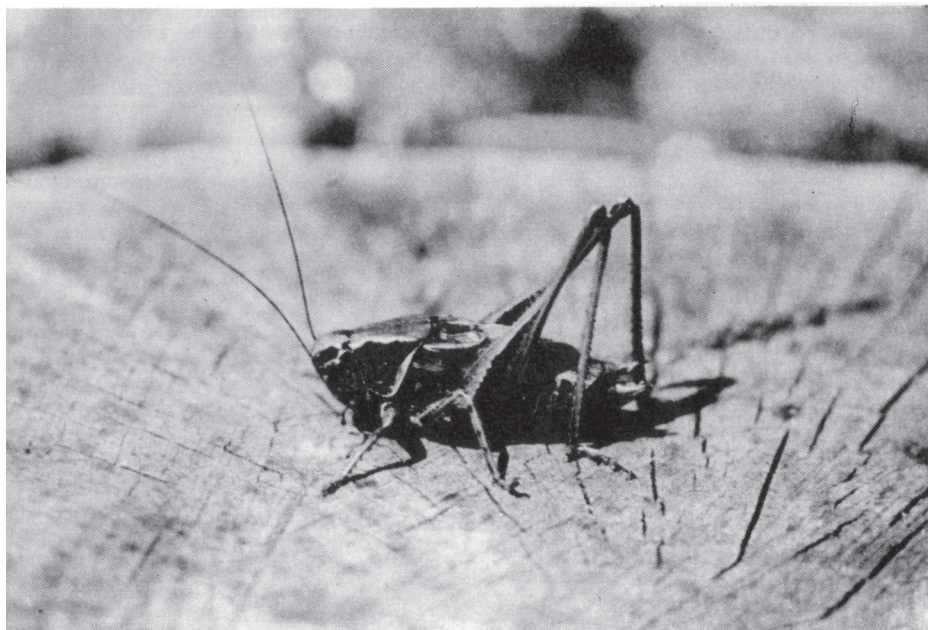
Foredragene på møtet vil senere bli publisert i tidsskriftet *Entomologiske Meddelelser*.

Følgende foredrag ble presentert:

P. Agger: Insektlivet i småbiotoper, hvor den moderne by- og landsone møtes.

P. Esbjerg: Insektlivets betingelser på danske landbruksarealer.

B. Lange Madsen: Gjenskapelse av danske

Lynghopperen er den vanligste arten av lauvgras-hopper på Jæren. Den kjennes på de lange følehornene og de korte vingene som ikke helt dekker bakroppen. Fargene er grønt, brungrått og svart. (Foto: *Tore R. Nielsen*).

- vannløp som habitater for insekter.
- J.O. Solem:* Endringer i insektlivet i ferskvannsbiotoper i Norge siden 1950.
- E. Torp:* Endringer i den danske blomsterfluefauna i relasjon til biotopendringer siden 1950.
- Göran Andersson:* Forandringer i den svenske markfaunaen, fremst Coleoptera, belyst gjennom materiale fra en 50 årig markfauna-inventering.
- K. Mikkola:* Endringer i den finske sommerfuglfauna i relasjon til biotopendringer siden 1950. Presentasjon av en finsk «red data book» over truede finske invertebrater.
- S. Hågvar:* Truede og sårbare insekter i norske skogsmiljøer.
- B. Ehnström:* Svenske skogsinsekter etter forandringen fra naturskog til kulturskog.
- M. Nuorteva:* Finsk skogsdrifts innflytelse på insektlivet.
- K. Arevad:* Noen tendenser i endringen av den innendørs insektfauna siden 1950.
- R. Mehl:* Forandringer i insektfaunaen innendørs siden 1950 i Norge.
- C.-C. Coulianos:* Insekter og naturvern i Sverige.
- H. Krogerus:* Insektfredning ut fra finske for-

utsetninger.

- B. Ehnström:* Utdannelse og rådgivning i entomologiske naturvernsprosjekt i Sverige.
- S. Hågvar:* presenterte en komité-rapport vedr. insektfredninger i Norden. Etter en kort diskusjon i plenum ble det enstemmig godtatt en uttalelse om vern av insekter i Norden som ble undertegnet av alle de nordiske entomologiske foreningene. Denne uttalelsen vil bli oversendt miljøvernmyndighetene i de respektive land (se nedenfor).

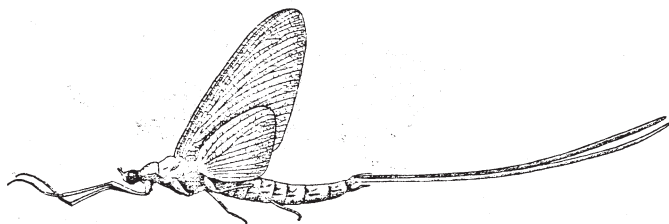
Den siste dagen ble det arrangert seksjonsmøter om Coleoptera, Lepidoptera, Aphididae og Diptera på Zoologiske museum.

Avslutningsforedraget på det XX. nordiske entomologmøte var ved

O.E. Heie: Begrepene art, underart, biotype og varietet.

John O. Solem som var valgt til møtets president, avsluttet med å invitere på vegne av Norsk Entomologisk Forening til det neste nordiske entomologmøtet som vil bli arrangert i Trondheim.

Referat: Trond Hofsvang

Dronefluene (slekten *Eristalis*) minner om bier, men har langt kortere følehorn enn disse. Som andre tovinger har de også bare ett par flygevinger. Sammen

med andre blomsterfluer er dronefluene viktige bestøvere for mange viltvoksende og kultiverte planteslag. (Foto: Tore R. Nielsen).

Til Miljøverndepartementet

København 6/8 1986

VERN AV DEN VIRVELLØSE FAUNA: NORDISK UTTALELSE

På det nylig avholdte XX. Nordiske Entomologmøte i København var hovedtemaet «Vern av Nordens insektfauna». Fra alle landene ble behovet for vernetiltak dokumentert. En nordisk komité som i flere år har arbeidet med temaet vil i løpet av noen måneder legge fram en rapport. Denne vil bli oversendt så snart den er ferdig.

I Danmark og Sverige er de første verneområder allerede opprettet ut fra entomologiske vernekriterier. Nordiske entomologer mener at vern av den virvelløse fauna må få fullt gjennomslag i det praktiske vernearbeidet. Det ble vedtatt å rette en henstilling til naturvernmyndighetene i de nordiske land om å vise konkret initiativ på dette feltet.

Uttalelsen følger vedlagt.

Med hilsen
Norsk Entomologisk forening
v/Sigmund Hågvar

Fra: Det XX. Nordiske Entomologmøte

Til: Naturvernmyndighetene i de nordiske land.

På det XX. Nordiske Entomologmøte i København, 3.-6. august 1986, ble følgende uttalelse enstemmig vedtatt:

Naturvernarbeidet har to hovedmålsetninger:

- a) å bevare naturens mangfold
- b) å bevare naturens funksjon.

I begge henseender står insektene sentralt. Over 70% av alle dyrearter er insekter. Bevaring av naturens mangfold for ettertiden forutsetter derfor at insektene trekkes inn i vernearbeidet. Insektene har også en rekke viktige funksjoner i naturen. De utgjør næring for mange andre dyr (bl.a. fugl og fisker), sørger for bestøvning i naturen og i landbruket, bidrar til å bryte ned dødt materiale, m.v. Mennesket utnytter bestemte arter bl.a. til biologisk kontroll av skadedyr. Bevaring av

artsrikdommen betyr også at vi bevarer fremtidige utnyttelsesmuligheter, f.eks. som indikatororganismer på miljøendringer eller til fremstilling av medisiner.

Vi henviser til den oppmerksomhet vern av virvelløse dyr har fått av den internasjonale naturvernorganisasjonen IUCN og av Europarådet (se nedenfor). Det vises også til nedennnevnte nordiske utredninger. På denne bakgrunn oppfordrer vi naturvernmyndighetene i de nordiske land til å vise konkret initiativ på dette feltet.

Utgangspunktet for vern av insekter og andre virvelløse dyr bør være følgende:

a) Vernarbeidet for virvelløse dyr, herunder insekter, skal ha samme prioritet som vernarbeidet for virveldyr.

b) Truete og sårbare arter eller dyresamfunn kan bare overleve dersom deres spesielle livsmiljø (biotop) blir bevart. Dette vernarbeidet består derfor i stor grad i å velge ut og bevare spesielle områder. Om nødvendig bør skjøtselsplaner utarbeides. Den virvelløse fauna alene skal være begrunnelse nok til å opprette slike verneområder.

c) I skogbruk, jordbruk og annen virksomhet bør det tas hensyn som sikrer bevaring av artsrikdom og biotyper. I denne sammenheng anbefales eventuell gjenskapelse av tapte biotoper samt bevaring av generelle biotyper.

Det må gis økte ressurser i de enkelte nordiske land for å registrere verneverdige lokaliteter for insekter og andre virvelløse dyr. På samme måte som man i flere land har laget landsplaner for myrer, ulike skogstyper osv., bør det utarbeides nordiske landsplaner for vern av den virvelløse fauna.

For Entomologisk Forening, Danmark: Karsten Schnack

For Sveriges Entomologiske Forening: Bjørn Cederberg

For Norsk Entomologisk Forening: John O. Solem

For Entomologisk Forening i Helsingfors, Finland ??

Henvisninger

Wells, S.M. et al. 1983. *The IUCN Invertebrate Red Data Book*. IUCN Conservation Monitoring Centre. 632 pp.

Europarådet, 1986. Draft Charter on Invertebrates. Strasbourg, 19 February 1986. *CDSN (86) 1*.

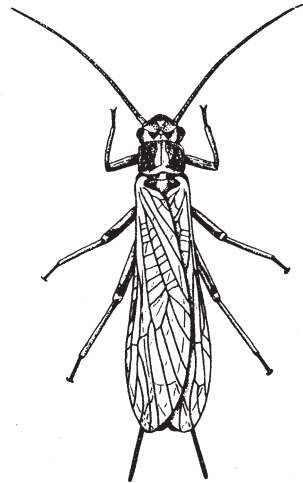
Kvamme, T. & Hågvar, S. 1985. Truete og sårbare insekter i norske skogsmiljøer. *Miljøverndepartementet, Rapport T-592*.

Ehnström, B. et al. 1986. *Faunavård i skogsbruket 2. Den lägre faunan*. Skogsstyrelsen.

Rassi, P. et al. 1986. Betänkande avgivet av kommissionen för skydd av hotade djur och växter. I. Allmän del. II. Hotade djur i Finland. *Kommittébetänkande 1985: 43*. Miljöministeriet.

Henvendelse i forbindelse ned ovenstående kan skje til:

Dr.phil. Sigmund Hågvar, Norsk institutt for Skogforskning, Boks 61, 1432, Ås-NLH.

3rd European Congress of Entomology, Amsterdam 24-29 August 1986

Kongressen samlet over 200 deltakere fra hele Europa hvorav tre fra Norge, samt noen fra andre verdensdeler. Antall deltagere var således langt færre enn ved forrige kongress i Kiel. Imidlertid holdt samtlige foredrag, slik at antall foredragsholdere på de to kongressene var likt. Programmet var delt i 3 hovedseksjoner:

- Ecology of water insects
- Ecology of terrestrial insects
- Insect protection: theory and practice.

I følge arrangørene var disse tre hovedtemaer valgt ut fordi de ikke ble dekket av andre konferanser samme år, og fordi det i det hele tatt har vært få møter omkring disse temaene i senere tid. Systematikk ble overhode ikke tatt opp. Å gå inn på de ulike foredragene vil her ta for mye plass, og da de tre hovedtemaene gikk parallelt var det heller ikke mulig for en person å få med seg alt. Undertegnede holdt seg mest til «Ecology of terrestrial insects» og blant mange interessante foredrag kan særlig nevnes J.H. Lawton som pulveriserte argumentet om at bjørkens utsendelse av fenoler ved beiting av insekter er en forsvarsmekanisme som skader vekst og utvikling hos beiteren. På vernesiden var det nyttige foredrag om internasjonale regelverk og tiltak for verning, og et som spesielt tok for seg Europarådets arbeide. Det var også interessant å se hvilket kollosalt arbeide som for tiden nedlegges i å bygge opp nasjonale databaser for insekters utbredelse i ulike land, med tilhørende programmer som tegner utbredelseskarter m.m. Sveits og Østerrike synes å ha kommet særlig langt. Her ligger Norge meget langt etter! En ny film om den

røde skogsmauren, som i Mellom-Europa faktisk er et truet insekt, var meget interessant og velfilmet, og vil forhåpentligvis bli tilbudt NRK om ikke så lenge. En utstilling viste siste nytt, og noe gammelt nytt, på bokfronten.

Midt i konferansen ble det avsatt en dag til ekskursjoner. Undertegnede ble med til Wijster i Nord-Holland hvor den kjente løpebilleforskeren P.J. den Boer har samlet populasjonsdata i over 20 år, og således har verdens lengste tidsserier på bestandsvingninger hos løpebiller.

Foredragene fra kongressen vil bli trykket i et hefte som ventelig vil utkomme i første halvdel av 1987.

Preben Ottesen

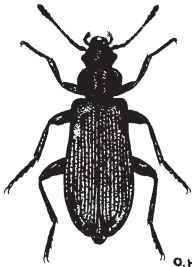

Maur (Formica.sp.) på sommerfugllarve. (Foto: Arne C. Nilssen)

Fig. 1. Limandvikstua nær Kvesjøen i Lierne der Oddvar Hanssen har innredet en entomologisk stasjon. Her studerer han litt av sommerens fangst. (Foto: Ottesen).

Pytho abieticola J. Sahlb.

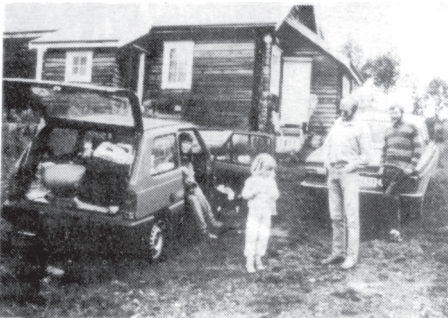

Fig. 2: Limandvikstua fra utsiden. Fra venstre: Sidsel Grevle, Silje Grevle Ottesen, Oddvar Hanssen og Arve Sommerro. (Foto: P. Ottesen).

Sommerbilder:

Den entomologiske stasjonen i Lierne

Oddvar Hanssen inviterte i Insekt-Nytt nr. 1-86 alle insektinteresserte til Lierne i Nord-Trøndelag, der landets første entomologiske stasjon var opprettet. Mange har i løpet av sommeren vært innom stasjonen, og dratt nytte av Oddvars gjestfrihet, hans store kunnskaper om Nordens billefauna, og ikke minst Lienes fauna. Her kunne besøkende plukke interessante arter «på bestilling». Men ingen har jo tatt så mye interessant som Oddvar selv. Nå i høst har han vært å finne på Museet i Trondheim, der tusenvis av eksemplarer skal artsbestemmes. Vi gleder oss til å lese rapporten om billene i Lierne når den engang kommer!

Red.

Ny dansk sommerfuglkatalog

Schnack, K. (ed.) 1985. Katalog over de danske sommerfugle. *Entomologiske Meddelelser* 52 (2-3), 163 pp.

Igen er det publisert en systematisk fortegnelse over Danmarks sommerfugler. Denne fortegnelsen bygger på den nå 10 år gamle «Systematisk fortegnelse over Danmarks sommerfugle» (Karsholt & Nielsen 1976). Siden den tid har det skjedd en rekke endringer i nomenklatur, klassifikasjon og artsantall. Resultatet er etter en kritisk vurdering samlet i denne nye katalogen. I motsetning til 1976 fortegnelsen gis det her også en oversikt over artenes utbredelse i Danmarks ulike faunaprovinser. Synonymer, bortsett fra endringer siden 1976, er derimot ikke behandlet. Således vil ikke den nye katalogen fullstendig erstatte den gamle 1976 fortegnelsen, men sammen vil de to gi et utmerket bilde av danske sommerfuglers moderne systematikk, nomenklatur og utbredelse. Det kan, med denne katalogen, tyde på at den moderne systematikken så smått begynner å stabilisere seg, og Ole Karsholt påstår i katalogen at en stabil nomenklatur for nordeuropeiske sommerfuglers artsnavn er i sikte. Derimot vil det nok fortsatt skje store endringer på slektsnivå.

På grunn av det store antall arter vi i Norge har felles med Danmark og fordi noen tilsvarende katalog ikke eksisterer for norske forhold, skulle heftet være uunværlig for enhver norsk lepidopterolog.

Lars Ove Hansen

Bestilles *kun* fra: Apollo bøger, Lundbyvej 36, DK-5700 Svendborg, Danmark. Pris D. kr. 140,-.

Tegning av insekter

Bredsdorff, T.H. 1986. Naturillustration gennem tiderne. *natur og Museum* 25 (3), 32 pp.

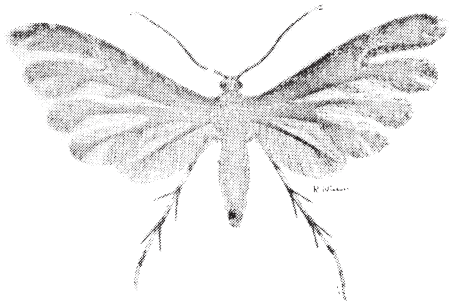
Overskriften du nettopp leste er bare ment som et blikkfang. Heftet som her omtales viser nemlig nesten ingen insekter. Derimot gir det en fin og kortfattet innføring om utviklingen av vitenskapelige plante- og dyretegninger gjennom tidene, spesielt i Danmark. Tegninger laget i forskjellige teknikker, som hulemalerier, tresnitt, kobberstikk, tusjtegninger, guache og akvarell, gjengis med utmerket kvalitet. Heftet er imidlertid ingen lærebok i tegning — her må man konsultere andre bøker.

Det er en kjent sak at mange insektsamlere også liker å tegne insekter. Temaet tegning har aldri vært berørt i *Insekt-Nytts* spalter, men vi håper å komme tilbake til dette om ikke så lenge.

Red.

Bestilles fra:

Naturhistorisk Museum, Bygning 210, Universitetsparken, DK-8000 Århus C. Pris: D.kr. 25 + porto.

NYHET

Hofsvang, T. 1986. Stankelbein (Diptera, Tipulidae). *Norske Insekttabeller 10*, 84 s.

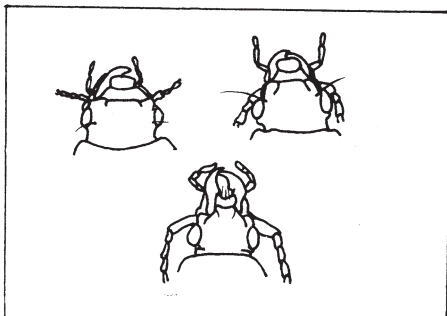
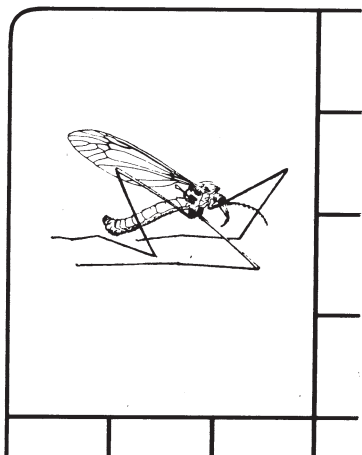
Dette er den hittil mest omfattende tabellen i serien. Den omtaler våre 105 arter av de store stankelbeinene, dvs. familien Tipulidae. Da artsbestemmelse av hunnene ofte ikke er mulig, er tabellen basert på hanner. Vanligvis opptrer en stankelbeinart i så store mengder under en sverming at det ikke skulle by på problemer å få tak i en eller flere hanner.

Tabellen er rikt illustrert og burde være grei å bruke. Stort sett er det snakk om utforming av hannens genitalier. Som i mange andre grupper innen Diptera er dette karakterer som er konstante innen arten, og som utgjør den mest presise måten å beskrive artene på. For hver art er utbredelse, svermetid og larvebiotop også angitt.

På dette feltet gjenstår det mye å gjøre her til lands, bl.a. vedrørende artenes utbredelse, økologi og larvenes levevis og taksonomi. Dette er absolutt en insektgruppe som amatører kan ha mye glede av.

Sigmund Hågvar

Bestilles fra: Jac. Fjelddalen, Statens Plantevern, 1432 Ås-NLH. Pris medl. kr. 20,-

Europeiske Løpebiller

Trautner, J. & Geigenmüller, K. 1986. Tiger beetles — Ground beetles. Verlag Josef Margraf.

Svært få populærvitenskapelige insektbøker tar mål av seg til å dekke hele den europeiske fauna innen en bestemt gruppe. Dagsommerfugler er som kjent godt behandlet, og det har ført til at mange har begynt å samle denne gruppen med hele Europa som nedslagsfelt. Løpebiller har alltid vært en av billesamlerenes favorittgrupper, og endelig er det kommet en bok som behandler dem på europeisk basis. Undertegnede har ikke sett boken, men tar sjansen på å omtale den ut fra tilsendt reklame. I følge denne fører nøklene først til underfamilier og slekter og er rikt illustrert. De aller fleste slektene går så videre ned til de mellom-europeiske, europeiske eller middelhavs-arter. En kompakt «hurtignøkkel» omtaler alle arter som er over 13 mm — for å hjelpe nybegynnere. 16 svart/hvit planser viser ca. 200 arter, forøvrig er det 800 illustrasjoner i boka. Selv om bokas tittel er på engelsk, er det mye som tyder på at teksten er tysk. Dette går imidlertid ikke klart fram av reklamen. Det er bare å håpe at boka innfrir de forventninger som reklamen skaper!

Red.

Bestilles fra:
Verlag Josef Margraf, Auf Aigen 3, 7447 Aichtal, FR
Germany.
Pris: Ca. DM 35 + porto.

Ny øyenstikkerbok

Gibbons, B. 1986. *Dragonflies and Damselflies of Britain and Northern Europe*. The Hamlyn Publ. Group Ltd. 144 s. Pris £7.95 (kr. 135,- på Tanum i Oslo).

Dette er en bok om øyenstikkere, både libeller og vannnymfer, hvor disse fargestrålende insekter blir presentert ved hjelp av fargefotografier. Kvaliteten på bildene er upåklagelig, i de aller fleste tilfeller er øyenstikkerne sylskarpt gjengitt og på så nært hold at de fleste kjennetegn er lett synlige. På dette punktet oppfyller boken sine intensjoner, selv om noen svært lokale og sjeldne arter ikke er gjengitt.

Bokens nedslagsfelt dekker Storbritannia, Be-Ne-Lux, Øst- og Vest-Tyskland, Danmark og store deler av Frankrike, Sveits, Østerrike samt Skandinavia til ca. 60° N. Alle våre norske Odonata-arter, bortsett fra to, er beskrevet og/eller avbildet. Det er noe underlig at disse to artene, *Coenagrion concinnum* (= johanssoni) og *Somatochlora alpestris* er utelatt både i tekst og bilder, da de begge finnes innenfor området boken skal dekke.

Supplerende bestemmelsesnøkler er for enkelte slekter for dårlig, eller manglende som for *Coenagrion*-hunner. Siden en slik artsbestemmelse er mulig også i felt ved hjelp av en vanlig hånd-lupe, er utelatelsen en svakhet ved en ellers fremragende bok hvor forfatteren flere ganger sterkt poengterer viktigheten av å kunne artsbestemme i felt, nettopp for å unngå å avlive individer av truede og sjeldne arter.

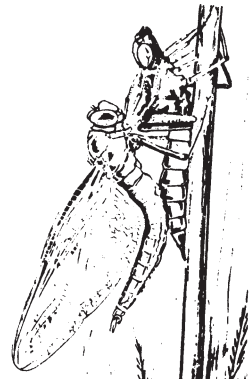
Teksten er ellers brukt med hell som et tillegg til fotografiene ved å poengtere kjennetegn og trekk som skiller nærstående arter. Under hver art er teksten inndelt i avsnitt om størrelse, flyveperiode, beskrivelse av hanner og hunner, lignende arter, habitat, oppførsel, larvestadier og tilslutt status og utbredelse. Bortsett fra manglende utbredelseskart, og det jeg har nevnt ovenfor, vil jeg si dette er en av de beste øyenstikker-bøkene jeg har sett. Her har forfatteren klart å samle mye informasjon på liten plass.

I en rekke kapitler er øyenstikkere som orden behandlet mer generelt, og de aller fleste

aspekter når det gjelder nord-europeiske odonater er belyst. Spesielt stor pris setter jeg på kapitlet om bevaring av arter og lokaliteter. Her er oppsummert mange nyttige og ikke minst ferske synspunkter om hvordan denne ordenen kan reddes fra forurensning, drenering og ødeleggelse av områder. Som et ledd i det å bevare øyenstikkerne, har forfatteren inkludert et kapittel om hvordan å fotografere øyenstikkere, i stedet for tradisjonell innsamling og avlivning.

Selv om prisen kan virke noe urimelig, vil jeg anbefale boken for alle insektinteresserte. Den er meget bra som oppslagsbok, uunværlig i felt og ikke minst en vakker billedbok om en fargerik insektgruppe. Burde finnes i hyllene hos enhver amatør- eller fagentomolog!

Hans Olsvik

Årsmøte i Norsk Entomologisk For- ening 1986

Årsmøte avholdes **tirsdag 2. desember 1986**
kl. 19.00 på Avdeling for Zoologi, Biologisk
institutt i rom 3508 i Biologibygningen (=
Kristine Bonnevis hus) på Blindern i Oslo.

Program:

1. Årsmøtet (årsmelding, regnskap, valg,
eventuelt).
2. Foredrag v/Arne Semb-Johansson: Tropisk
entomologi.
3. Beverting.

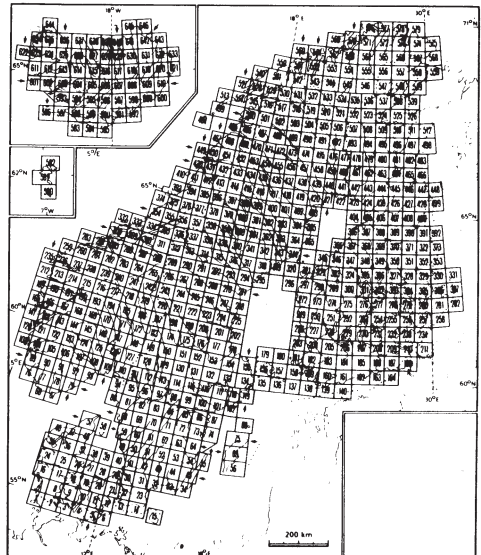
Hjertelig velkommen!

Styret, NEF

EIS-kart for Norge/Norden

Det har kommet påfallende mange spørsmål
til NEF om forskjellene i nummerering på
EIS-kartene over Norden (se Insekt-Nytt nr.
1-86, s. 9-11) og de gamle norske EIS-kar-
tene. «Må vi nå omkode alle gamle EIS-rute-
nummer til de nye nordiske EIS-rutenomme-
rene?» lyder spørsmålene. Svaret er NEI.
EIS-rutenummerene for Norden er bare
ment som «arbeidsredskap» for de som fyller
ut kartene, ikke som offisiell nummerering til
bruk på etiketter. Derfor: fortsatt med den
gamle norske EIS-nummerering som om
ingen ting skulle ha hendt!

NEF

Fauna Germanica

Edmund Reitters «Fauna Germanica» band I-V i gott skick säljes til högstbjudande, dock lägst 2.000 kr.

*Hans-Ove Kjellberg,
Assarsgatan 2A, 235 00 Vellinge, Sverige.
Telefon: 040/42 01 61 el. 35 35 07*

Tidsskrifter til salg

Jeg ønsker bud på følgende tidsskriftsamling:

Norsk Entomologisk Tidsskrift

Innbd. årg. 1891-1907 (17 bd.)

Hefter årg. 1920-1959 + Cat. of Lepidoptera of Norw. 1958.

Entomologisk Tidsskrift (Stockholm)

Hefter årg. 1908-1933

Register til årg. 1890-1908

Jeg har i tillegg enkelte bøker som kan være av interesse.

Bjarne Aasum

Victoria Bachkes v. 8, 7000 Trondheim, Tlf. (07) 92 10 31

Norsk Entomologisk Bibliografi

vil (som einkvar bibliografi med respekt for seg sjøl) bli monaleg forsinka. Mange takk for alle innsendte litteraturfortegnelser, som vil koma til nytte i seinare arbeid med NEB.

Foreløpig dreier det seg om ein retrospektiv bibliografi over *Trichoptera* (hovedoppgave ved Statens bibliotekhøgskule 1987). Opplysninger om gammelt og nytt vårfluestoff mottas med takk. Særlig meir interne rapportar etc. og utenlands-publisererte artiklar av norske forfattara eller om den norske fauna.

*Ivar Stokkeland
5/116 Storgt. 55
0182 Oslo 1*

NEF, Drammen

Naturkveld: Mandag 17 november. Den kjente naturfotografen Arne Nærva kommer på besøk. På programmet står både lysbiler og film og vi kan trygt love dere en uforglemmelig kveld.

Møtested: Reklamefotograf Devegg Ruuds lokaler i Nedre Storgate 51, kl. 19.00.

Julemøte: Fredag 12 desember. Igjen samles vi til en hyggelig slutt på året. Ta med årets lysbilder. Videre blir det utlodning og bespising. For å beregne maten vil vi at dere melder dere på noen dager i forveien til Devegg tlf. 83 36 43.

Sted: Hjemme hos Devegg i Tomineborgveien 52, Drammen.

Prosjektstøtte fra Miljøverndepartementet 1987:

Frist 1. november.

Foreningen har nå i en årrekke fått tilskudd til prosjekter som har å gjøre med vern av insektafaunaen. Vi har pleid å få kr. 20.000, bortsett fra siste år da vi bare fikk halve beløpet. Det enkelte prosjekt har gjerne hatt en kostnadsramme på mellom 5000 og 10000 kr.

Som tidligeren sendes prosjektsøknadene først til undertegnede, som videresender dem på vegne av foreningen. *Merk fristen: 1. november!*

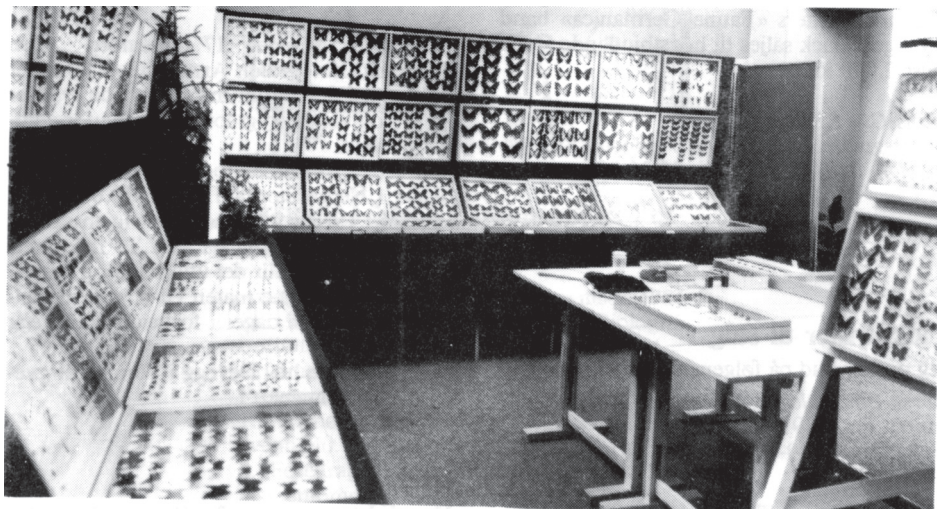
Prosjektet kan f.eks. gjelde undersøkelse av en antatt verneverdig lokalitet, eller å gjøre opp status for truede eller sårbare arter eller grupper.

Søknaden må inneholde:

1. Formål med undersøkelsen.
  2. Økonomisk kalkyle.
  3. Tidspunkt for levering av ferdig rapport (helst før årsskiftet).
  4. Navn og adresse på ansvarshavende.
- Lykke til.

*Sigmund Hågvar,
Norsk inst. for skogforsk. 1432 Ås-NLH.*

Leif P. Fahre død

Det er med dyp sorg at Insekt-Nytt mottok meldingen om Leif P. Fahres død. Han produserte Norges beste insektkasser og hadde oftest lange ventelister av håpefulle entomologer som ivret etter å få tak i nettopp hans kasser. De var meget profesjonelt utført, med perfekt tilpassing av lokk og bunn og produsert i det stabile treslaget or. Han utstyrte bl.a. Zoologisk Museum i Oslo, og svært mange av Norges insektsamlere oppbevarer dyr i «Fahre-kassene», som de kalles i miljøet.

Nedenfor følger en kort orientering fra hans familie om den nåværende situasjonen ved fabrikk.

Red.

Orientering vedrørende Leif P. Fahres Treva-refabrikk

På vegne av familien vil jeg — som Leif P. Fahres bror, orientere om at min bror plutselig døde den 10. mai d.å.

Produksjonen ved hans fabrikk har opphørt, da han for tiden ikke hadde noen ansatte.

Hvorledes den videre drift blir, er det ikke

tatt standpunkt til. Det er sannsynlig at fabrikk vil bli forsøkt solgt i sin helhet, og at eventuelle kjøpere vil kunne føre produksjonen videre. Orientering om dette vil bli gitt senere.

Eventuelle spørsmål vedrørende bedriften kan rettes til:

Peder Fahre, 3470 Lunde i Telemark, tlf. 035/80235, eller Helge Fahre, Teppavn. 12, 0976 Oslo 9, tlf. 02/ kontor 60 20 72, privat 25 90 21.

*Med hilsen
Helge Fahre*

Siste: Fahres fabrikk er overtatt av snekkermester Knut Guttormsgaard som vil videreføre insektkasseproduksjonen. Skriv:

*NY-TRE A/S, 3740 Lunde
Knut Guttormsgaard's snekkerverksted
TLF: 035/80 349*

Bevar øyestikkernes farger med acetone

Den som samler på øyestikkere (Odonata) og tørker dem på vanlig måte unngår sjelden skuffelser ved at de vakre fargene på kroppen mørkner, falmer eller rett og slett blir borte. Det som opprinnelig var himmelblått og smaragdgrønt ender opp som vasne toner i brunt og sort. Av sitrongult blir bare en skitten beige tilbake. Man kan bli deprimeret av mindre.

Hva er det som skjer? Sannsynligvis flere ting. Først må en tenke over hvordan fargene dannes. Fargene hos insektene deles i to hovedgrupper alt etter måten dette skjer på.

Første gruppe kalles *strukturfarger*. De oppstår ved at mikroskopiske strukturer i vinger eller kutikula bryter lyset slik at farger dannes omtrent som i en regnbue eller en oljefilm på vann. Slike farger er ofte metalliske og svært holdbare. Forutsetningen er at strukturene ikke ødelegges ved tørking eller at de blir tilsmusset med støv og fett. Hvis det siste skulle skje kan insektet ofte renses eller behandles med et fettløsende middel for å få tilbake den opprinnelige fargepraktken. Eksempler på slike farger har vi hos praktbiller, metallskimrende sommerfugler og øyestikkeren *Somatochlora metallica*.

Den andre gruppen kalles *pigmentfarger*. Her er det kjemiske forbindelser som danner fargene, på samme måte som i maling og trykksverte. Slike forbindelser kan ødelegges ved påvirkning av lys, luft og forurensninger. De kan også brytes ned ved biologiske pro-

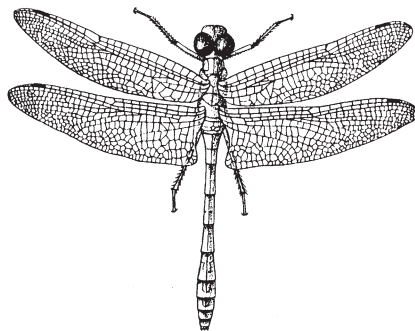
sesser. Når et insekt dør vil bakterier og enzymer straks starte nedbryting av kroppsvetet og dermed også fargestoffene. Disse prosessene er avhengige av fuktighet. Skjer tørkingen av insektet raskt vil prosessene ikke gå særlig langt. Fettstoffer vil også redusere disse fargestoffene.

Det er altså pigmentfargene som lager problemer. Idéelt sett burde vi så snart insektet var avlivet drepe alle bakterier, ødelegge enzymene samt fjerne vann og fettstoffer. Et stoff som gjør nytten her er *acetone*. Det er et stoff som løser både vann og fett.

Acetone brukes vanligvis til avfetting og kan kjøpes hos fargehandlere for ca. 25 kr. literen. Det er imidlertid *meget giftig å innånde* og *meget brannfarlig*. Arbeid derfor helst utendørs og unngå all bruk av ild (sigaretter!) og gnister.

I et blikkspann eller glass med vid hals (de fleste plaststoffer løses opp av acetone) heller du et par centimeter med acetone. Øyestikkeren avlives på vanlig måte, og insektnålen settes på plass. Så legges dyret med ryggsiden ned i acetonen. Vingene legger seg gjerne pent og ingen oppspenning er nødvendig. Insektnålen kan også settes på plass etterpå, men insektet blir svært sprøtt av behandlingen. Et tett lokk legges over og vi venter et døgn. Da er alt vann og fett trukket ut av kroppen, og bakterier og enzymer ødelagt eller stanset i sin virksomhet.

Øyestikkeren løftes så forsiktig ut av væsken, og overflødig acetone tørkes bort med et

papirhåndkle. Aceton har lavt kokepunkt (56°C) og etter noen få minutter er dyret helt tørt og kan etiketteres. Acetonen kan ikke brukes om igjen da den blir forurenset med fett.

Jeg har nå øyestikkere som har beholdt fargen bra i fire år med denne metoden. En ide kunne kanskje være å varme dyrene opp til ca. 90° noen minutter i varmt vann før de legges i aceton for å være sikker på at bakterier og enzymer var ødelagt, men det er foreløpig uprøvd.

Metoden er kanskje også brukbar på andre «bryssomme» insekter, f.eks. åtselbiller og gresshopper. Har du idéer eller erfaringer, skriv til Insekt-Nytt.

Jan Henrik Simonsen,
Zoologisk Museum, Sarsgt. 1, 0562 Oslo 5

Bedre detaljrikdom under lupa

Strever du med å se de minste detaljene på insektenes overflate? Når bestemmelsesnøklene vi ha deg til å se mikroskulptur, små furer eller kjøler på kroppen til en 2 mm lang bille, gir du da opp og konkluderer med at lupen din er for dårlig? Det er i så fall en forhastet konklusjon. Lyset kan være galt, selv om du har en dyr mikroskoplampe.

Nå tror du vel at det må investeres i en ny og enda dyrere lampe, men nei, så ille er det nok ikke. Bare slukk din gamle lupelampe og sett istedenfor en vanlig skrivebordslampe (se fig. 1) så nærme insektet som mulig. Du vil bli høyst forbauset over hvor markert det duse lyset forbedrer detaljrikdommen! Det sterke og konsentrerte lyset fra en lupelampe vil ofte gi så mye lysbryting og refleks fra dyret at små detaljer viskes ut. Et eksempel: De under 2 mm lange køllebillene av slekten *Euplectus* bestemmes bl.a. på furer i halsskjoldet, små punkter på hodet og små kjøler på de to første bakkroppsleddene. Med vanlig lupelampe var alle disse strukturene vanskelige å se. I særlig grad var lengden av de små kjølene vanskelige å måle, selv om dyrene ble dreiet i alle tenkelige retninger for å øke skyggeeffekten. Å øke forstørrelsen på lupa

hjalp ikke, heller ikke å øke lysstyrken på lupelampen. Da jeg så i desperasjon slukket mikroskoplampen og satte skrivebordslampe (med matt 60W pære, skjerm diameter 20 cm og hvit malt inni) mot billene, lå furer, kjøler og punkter ved 40x forstørrelse så klart avtegnet som dagen, og bestemmelsen gikk uproblematisk videre. Riktignok i noe svakere lys, men hvilken forbedring i oppløsningsevnen! Prøv selv!

Preben Ottesen

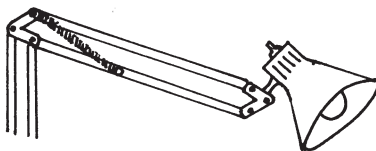

Fig 1. Verdens beste lupelampe!

Nordlig finnested for Sørlig sekkipinner

Under fangst om natten 22 juni 1984 ved Gargia, Alta (FI), tok min assistent ved anledningen, Roger Larsson, Gargia et eksemplar av *Canephora unicolor* Hufnagel hunn. Såvidt meg bekjent er den aldri funnet så langt nord, idet Opheim, Oslo 1972, anfører Østfold, Akershus, Vestfold og Aust-Agder som tidligere observerte funnsteder. Sommerfuglen beror i min samling.

C.F. Lühr
2680 Vågåmo

Rettledning for bidragsytene

Manuskripter må være feilfrie, men enkelte overstrykninger og rettelser i manus godkjennes såfremt de er tydelige. Alle større artikler (over 1 side i bladet) må være maskinskrevet, helst med dobbelt linjeavstand. Mindre arbeider kan være håndskrevne hvis de er meget tydelig (dette gjelder særlig navn).

Insekt-Nyttets populærvitenskaplige hovedartikler struktureres som følger: 1) *Overskrift* 2) *Forfatteren(els navn)* 3) *Artikkelen*, gjerne innledet med en kort tekst som fanger leserens oppmerksomhet og som trykkes med fete typer (en ingress). Splitt hovedteksten opp med mellomtitler. Bruk populære mellomtitler, eks. «Fra malurt til tusenfryd» istedenfor «Næringsplanter». 4) *Evt. takk til medhjelpere* 5) *Sammenheng* på norsk eller engelsk (maks. 175 ord) 6) *Litteraturliste* 7) *Forfatteren(els adresse(r))* 8) *Billedtekster* 9) *Evt. tabeller*.

Alle disse punktene kan følge rett etter hverandre i manus. Det er ikke nødvendig med separate ark. *Latiniske navn* understrekes i manus. Andre understrekninger foretas av redaksjonen. Send bare ett eksemplar av manus. Bruk for øvrig tidligere nr. av Insekt-Nytt som eksempel.

Litteraturlisten utformes etter de samme retningslinjer som er gitt i NEF's fagtidsskrift *Fauna norv.* Ser B (se dette), men med to unntak: listen ordnes i *norsk alfabetisk rekkefølge* på forfatternavn, og det

engelske pp. for «pages» kan byttes ut med s. for «sider».

Illustrasjoner. Vi oppfordrer bidragsytene til å legge ved fotografier og/eller tegninger. Insekt-Nytt limes opp i A4-format. Tegninger, figurer og tabeller bør derfor innleveres ferdige til å klistres inn i bladet, tilpasset 8.8 cm bredde for en spalte, eller 18.5 cm bredde for to spalter. Dette vil spare redaksjonen for både tid og penger, men vi kan forminske dersom det er umulig å levere inn i de ønskede formater. Fotografier innleveres uavhengig av spaltebreddene, men send ikke svart/hvit fotos som er vesentlig mindre enn den planlagte størrelse i bladet. Farge-dias kan innleveres, men svart-hvit bilder gir best kvalitet. Store tabeller bør innleveres ferdige til trykk (altså som illustrasjoner).

Korrektur. Forfattere av større artikler vil få tilsendt et eksemplar for retting av trykkfeil. Det må sendes tilbake til redaksjonen senest dagen etter at man mottar det. Store endringer i manuskriptet godtas ikke. Korrektur på små artikler og notiser foretas av redaksjonen.

Særtrykk har vi ikke muligheter for å gi, men forfattere av bladets hovedartikler vil få tilsendt 5 eksemplarer av bladet gratis.

Norsk Entomologisk forening

Postboks 70, 1432 Ås-NLH.

Postgiro: 5 44 09 20, Brattvollveien 107, Oslo 11.

Styret:

Formann: Karl Erik Zachariassen, Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim, 7055 Dragvoll ((07) 59 62 99). **Nestformann:** Sigmund Hågvar, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02)94 96 83). **Sekretær:** Trond Hofsvang, postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 23). **Kasserer:** Lise Hofsvang, Brattvollveien 107, Oslo 11 ((02) 28 17 56). **Styremedlemmer:** Fred Midtgaard, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 95). – Tore R. Nielsen, *Sandvedhagen* 8, 4300 Sandnes ((04) 66 77 67). – Lars Ove Hansen, Sparavollen 23, 3000 Drammen.

Distributør: (Salg av alle trykksaker fra NEF).

Jac. Feildalen, postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 39).

Kontaktpersoner for forskjellige insektgrupper:

Teger: Sigmund Hågvar, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02)94 96 83). **Bladlus:** Christian Stenseth, postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 41). **Sommerfugler:** Leif Aarvik, Tårnveien 6, 1430 Ås. ((02) 94 24 66). **Tovinger:** Tore R. Nielsen, *Sandvedhagen* 8, 4300 Sandnes ((04) 66 77 67). **Biller:** Torstein Kvamme, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 93). **Årevinger:** Fred Midtgaard, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH ((02) 94 96 95). **Andre grupper/generelle spørsmål:** Trond Hofsvang, Postboks 70, 1432 Ås-NLH ((02) 94 94 23).

Lokalforeninger i NEF:

Tromsø entomologisk klubb, v/Arne Nilssen, Tromsø museum, 9000 Tromsø. **Trøndelagsgruppa av NEF,** v/Trond Nortug, Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim/AVH, 7055 Dragvoll. **Entomologisk klubb i Bergen,** v/Lita Greve Jensen, Zoologisk museum, Muséplass 3, 5000 Bergen. **Jæren entomologisk klubb,** v/Tore R. Nielsen, *Sandvedhagen* 8, 4300 Sandnes. **Larvik Insekt Klubb,** v/Bjørnar Borgersen, Gonveien 61B, 3260 Østre Halsen. **Drammenslaget NEF,** v/Devegg Ruud, Tomineborgveien 52, 3000 Drammen. **NEF avd. Oslo & Akershus,** v/Fred Midtgaard, NISK, postboks 61, 1432 Ås-NLH. **Østfold entomologiske forening** v/Thor Jan Olsen, Borggata 15, 1700 Sarpsborg.

Innhold

Insekt-Nytt 11 (3), 1986

Zachariassen, K.E. Formannens ord: Entomologien som utfordring	4
Hansen, L.O. Insekter som handelsvare	5
Ottesen, P. Ajourføring av «Catalogus Coleopterorum...»	10
Lühr, C.F. <i>Plebejus idas</i> L. ab. <i>juncta</i> Tutt	12

NEF-informasjon

Hofsvang, T. XX. Nordiske entomologmøte, København 1986	13
Hågvar, S. Vern av den virvelløse fauna: Nordisk uttalelse.....	15
Ottesen, P. 3rd. European Congress of Entomology, Amsterdam 1986.....	17
Nye hefter/Bokanmeldelser	19
Annonser/Meddelelser	22

Tips

Simonsen, J.H. Bevar øyestikkernes farger med aceton	25
Ottesen, P. Bedre detaljrikdom under lupa.....	26

ISSN 0800-1804

